

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Constitvtiones, Et Litteræ Pontificiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

strorum statuti, declarationis, delegationis, præcepti, mandati, decreti, reuocatio-
nis, abrogationis, abolitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario con-
traire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis
Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum. Dat. Ro-
mæ apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo
octuagesimo primo, Kal. Iunij. Pontificatus N. Anno Decimo.

M. Datarus.

Cæs. Glorierius.

A. de Alexijs.

Anno à Natiuitate Domini Millesimo quingentesimo octuagesimo primo, Indi-
ctione nona, die verò decima mensis Iunij, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris
& Domini Nostri Domini Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno Decimo,
retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Ecclesiæ San-
cti Ioannis Lateranensis, Basilicæ Principis Apostolorum de vrbe, Cancellariæ Apo-
stolicæ, & in acie campi Flore, ac etiam ad valuas septi Hebræorum, per nos Petrum
Aloy sium Gaytam, & Nicolaum Taglietum Apostolicos Curs.

Antonius Ludouicus Magister Cursorum.

CONSTITVTIONES, ET LITTERÆ
Pontificiæ.

De taxis in iudicijs Ecclesiasticis Prouinciæ Med. seruandis.

GREGORIVS PAPA XIII. Ad perpetuam rei memoriam. Roma-
num decet Pontificem prouidentia suæ partes impendere efficaces, vt illa,
quæ pro bono publico, & plurimorum indemnitate prudenter facta, & cir-
cumspecte disposita esse noscuntur, perpetuò firma, & illibata subsistant, & ab om-
nibus quos concernunt, etiam inconcusse obseruentur. Cum itaque, sicut accepimus,
dilectus filius noster Carolus Tituli sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis -
Borromæus nuncupatus, ex dispensatione Apostolica Archiepiscopus Mediolanen-
sis, quasdam ordinationes, & taxas in tota Prouinciâ sua obseruandas per Iudices in Sy-
nodis Diocesanis deputatos pro causis commissarijs, necnon per conseruatores re-
gularium exemptorumve quorumcunque in causis, coram eis quouis modo pendenti-
bus, ac eorundem Notarijs, non tamen vbi ex aliquo statuto, aut consuetudine
laudabili, nihil vel minor taxa exigeretur, ediderit, statuens siquidem, & ordinans,
quod Iudices præfati non pronuncient, prout in cedula, neque habeant terminum
pro seruato, sed sententias suas liberè proferant, & de scripto in die termini, vt sta-
tim publicent, easque recitent. vel recitari iubeant, propinas non accipiant, si sa-
larium ordinarium aliquod habent, aliàs moderatas capiant, iuxta taxam inferius
descriptam, & eo casu per manus Notarij causæ, sententiam tamen prius nedom sub-
scripta, sed etiam Notario consignata, & publicata. Quæ sportulæ apud Notarium
causæ post subscriptionem, & Notarios traditâ sententiam, & non antea deponantur,
Notarijsq; huiusmodi depositionem in actis notare, & specificare teneatur, Pro inter-
locutorijs, aut alijs decretis vim diffinitiuæ non habentibus, ante diffinitiuâ, & pro-
videndis scripturis, informationibus, aut processibus nihil prorsus accipiant, mune-
ra, vel xenia à litigantibus nõ accipiant, nec quidẽ esculenta, & poculenta, nisi quæ
triduo consumi possint. Aduocatos, Procuratores, aut Solicitatores, quorum opera
ad patrocinandum coram ipsis cupiant quemquam vtĩ, neq; verbis nominent, neq;
villo modo significant, Aduocantes, procurantes, aut sollicitantes in causis coram eis
pendentibus domi non retineant, neq; etiam Notarium causæ: Notarios assumant
ab Ordinarijs locorũ approbatos, qui non solùm cauere debeant de scripturis fide-

litor

liter custodiendis, sed etiam finitis causis de eisdem cōsignandis in Archiujs Ordinarij absque tamen præiudicio Notariorum eorundem habitis ab eorum Notarijs quietantijs ne morte cuiusquam deperdantur; Assesores arbitrive, qui in causa suspicionis Iudicibus Ordinarijs, vel alijs etiam delegatis adiunguntur, nihil, aut quid minimum pro videndis scripturis, & processibus, nec etiam pro voto decisiuo accipiant: cum in vna, & eadem causa contra diuerfos vnica citatione agitur, plures non dentur expeditiones, nisi ipsimet petierint, sed vnica tantum, & pro ea merces vnica soluat: quod si ex necessitate duplicata occurrant, Notario tantum pro labore scriptura soluat, idemque seruetur in sententijs quibuscunque etiam absolutorijs si id commode præstari poterit, attenta qualitate, & diuersitate causarum, vt scilicet omnes reos in vna causa vnica comprehendat sententia, & pro vnica tantum soluat; In causis criminalibus, in quibus de iure Fiscus citari debet, non procedatur, nec sententia feratur, nisi ipso legitime citato: pro sigillo tam in ciuilibus, quam in criminalibus ad summum capiant realem vnum, & in mandatis de excarcerando in capitalibus, & pro relaxatione testium nihil, & in expeditionibus etiam quæ sunt in ciuitate cum clausula si quis, nihil, Pro viatico Iudicis in ciuitate nihil, si extra ciuitatem vltra miliare scuta duo pro prima die, & si vltra, scutum vnum auri pro qualibet die vltra expensas honestas cibarias, & eorum vesturam, Notariusque capiat pro medietate: Notarij omnes prædictorum Iudicum obseruent taxas Notarijs fori cuiuscunque ordinarij præscriptas, ac secundum illas exigant, præterquam in casibus in præfata reformatione expressis, in quibus eis liceat capere, quod hic determinatum est, nisi ordinarij taxæ minores, & moderationes hic sint: Quo casu illas in totum, etiam quod ad expressa in præfata reformatione sequi debeant: Notarij nullum quantumuis leuem terminum per se ipsos etiam in forma, vt dicunt, sine Iudicis decreto seruent; vbicunque procuratorem aliquem ad lites constitutum à principali suo lite pendente reuocare contingat, tunc Notarij nullo modo reuocationes huiusmodi recipere possint, aut de illis rogari, nisi simul alter procurator, qui munus illud procuratoris suscipiat ab eodem legitime constituatur, & de alterius constitutione eiusque susceptione apud acta doceatur, Notarius cum Iudicis acta, seu alias scripturas detulerit, nihil omnino vltra duos solidos, etiam à sponte dantibus sub pretextu bialiorum, seu regaliorum recipiat: Notarij, eorumque substituti, vel scribæ non possint esse procuratores in curia, seu tribunali, in quo Notarij sunt, & officium substituti exercent, vel scribunt: Iudices non sint participes aliquo modo emolumentorum, quæ Notarij ex suis laboribus in causis coram eis pendentibus percipiunt. Ac insuper propinas à præfatis iudicibus obseruandas limitauerit in hunc modum videlicet, quod in causis, vbi de summa viginti quinque scutorum agitur supra decem reales nihil percipi debeat. A viginti quinque autem scutis, vsque ad centum scuta, tria scuta percipiantur, seu percipi possint. A centum vsque ad ducenta scuta sex. A ducentis vsque ad quamcunque summam non vltra scuta decem. Pro sententia declaratoria ob non paritionem monitorij in contumaciam non vltra realia septem cum dimidio, pro declaratoria in vim literarum, aut alias habent vim diffinitiuæ si summa sit certa, accipiant, vt supra taxatum fuit, vbi autem non est certa sed agitur ad ipsarum literarum executionem accipiant secundum causæ, & personæ qualitatem, dummodo non vltra quinque aureos. In beneficialibus verò si redditus annuus de quo agitur non excedat summam centum ducatorum capiant scuta sex. A centum verò, vsque ad mille scuta duodecim, abinde supra non vltra scuta viginti accipere valeant. Quod si causæ estimationem facile non recipiant moderatæ sportulæ pro rerum, & personarum qualitate iuxta taxas prædictas recipi possint. In causis criminalibus, in quibus pœna à deportatione supra veniret imponenda non vltra decem aureos accipere possint. A deportatione autem infra

non vltra quinque. In causis autem capitalibus, in quibus fit traditio curiæ seculari, vel alia pœna corporalis imponitur, etiam si in illa indemnitate partis consulti-
tur, & in illius favorem nisi fuerit dives, à qua vsque ad viginti quinque aureos pos-
sit accipi, etiam pronuntietur, non vltra quinque scuta accipiant, caueant autem
Iudices ne pro extorquendis sportulis aliquem nolentem quouis modo absolui ad-
petendam sententiam huiusmodi per causarum expeditionis dilationem, vel rei in
carceribus detentionem, vel per cautionis de se representando, vel non disceden-
do, vbi aliàs illis de iure locus non sit præstandi cautionem, aut aliàs quoquomodo
inducant. Quæ omnia decreta, seu taxæ Iudicibus Synodalibus, & cōseruatoribus
sic præscriptas seruent etiam Iudices ordinarij in omnibus causis delegatis, nisi v-
bi de consuetudine, decretis vel cōstitutionibus Episcopalibus minor taxa ipsis ser-
uanda proposita esset, quam seruare teneantur, possintq; locorum Ordinarij di-
cæ Prouinciæ Mediolanensis, tanquam sedis Apostolicæ delegati prædictorum omnium
contemptores, ac ipsis quoquomodo contrauenientes admonere, & si se emendare
neglexerint informationem de excessibus huiusmodi sumant, ac ad Romanum Pon-
tificem pro tempore existentem, seu curiæ causarum Cameræ Apostolicæ Audito-
rem transmittant, vt ea ad vnguem non obseruantes iuxta excessuum exigentiam
corrigi, & puniri possint, nisi ipsi Iudices magis ab Ordinarijs iudicari consense-
rint, ac aliàs prout in instrumento, vel instrumentis publico, seu publicis, aut alio,
vel alijs documento, seu documentis, aut scriptura, vel scripturis desuper conse-
ctis plenius dicitur contineri. Cumque sicut etiam accepimus idem Carolus Car-
dinalis, & Archiepiscopus, seu Præsul ordinationes, & taxas prædictas per eum sic,
vt præmittitur pro bono publico suæ Prouinciæ factas à nobis, & dicta sede Aposto-
lica confirmari, & approbari desideret: Nos in præmissis opportune etiam prouide-
re volentes, Motu proprio non ad ipsius Caroli Cardinalis, & Archiepiscopi, seu
Præsulis, vel alicuius pro eo nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex
mera voluntate, & deliberatione, ac ex certa scientia nostra, & de Apostolicæ pote-
statis plenitudine omnes, & singulas ordinationes, & taxas huiusmodi per ipsum
Carolus Cardinalem, & Archiepiscopus, seu Præsulem sic vt præmittitur factas
prædicta Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo confirmamus, & ap-
probamus, ac etiam innouamus, & etiam de nouo perpetuo facimus, nec non illis
plenariæ, inuolabilis, & perpetuæ firmitatis Apostolicæ robur adijcimus, omnesq;
& singulos tam iuris, quam facti defectus, si qui interuenerint in eisdem supplē-
mus, illasque validas, & efficaces perpetuo existere, & fore, ac suos plenarios effe-
ctus sortiri, & obtinere, nec non à Iudicibus Synodalibus, & Conseruatoribus, ac
etiam Ordinarijs, & delegatis, ac Notarijs, cæterisque supradictis, ac alijs omni-
bus, & singulis di-
cæ Prouinciæ ad quos spectat, & spectabit, quosque præmissa cō-
cernunt, & concernent pro tempore quomodolibet in futurum, inuolabiliter per-
petuo obseruari, sicque in præmissis ab omnibus cense-
ri, ac ita, & non aliter per-
præfatos, & quoscumque Iudices, & Commissarios etiam quauis auctoritate fun-
gentes, etiam nostri Sacri Pallatii causarum Auditores, sanctæq; Romanæ Ecclesiæ
Cardinales etiam legatos de latere, & sedis prædictæ Nuncios, etiam cum facultate
legati de latere, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpre-
tandi facultate, & auctoritate in quauis causa, & instantia iudicari, sententari, &
diffiniri debere, nec non quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate
scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, & de-
claramus; sicque etiam volumus, & perpetuo statuimus mandamus, præcipimus, ta-
xamus, & ordinamus, nec non etiam perpetuum desuper silentium imponimus.
Quocirca Venerabili Fratri Episcopo Alexandrino ac dilectis filijs causarum curiæ
Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, & Archipresbytero Ecclesiæ Mediolanen-
per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se,
vel alium, seu alios præsentem literas, & in eis contenta quæcunque vbi, & quando

opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Caroli Cardinalis Archiepiscopi, seu Præfulis, vel cuiuscunque aut quorumcunque aliorum, quorum interest, intererit, vel interesse poterit pro tempore quomodolibet in futurum solenniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra omnes, & singulas ordinationes, & taxas prædictas, ac præsentis nostras literas, & in eis contenta huiusmodi à Iudicibus Synodalibus, & Conseruatoribus, ac etiã Ordinarijs, & delegatis, ac Notarijs, cæterisque supradictis in dicta Prouincia, omnibusque alijs, & singulis ad quos spectat, & spectabit, quosque præmissa concernunt, & tangunt, ac concernent, & tangent pro tempore quomodolibet in futurum inuolubiliter perpetuo obseruari, ac Carolum Cardinalem, & Archiepiscopum, seu Præsulem, ordinariosque omnes dictæ Prouinciæ Mediolanen. præsentis. ac pro tempore existentes, aliosque prædictos quorum, vt præfertur, interest, & intererit, ac quemlibet ipsorum illis pacifice, & quiete frui, & gaudere, non permittentes eos per Iudices Synodales, & Conseruatores, ac Ordinarios, & delegatos, ac Notarios, cæterosque prædictos, aut quoscumque alios desuper quomodolibet molestari, inquietari, impediri, vel perturbari, contradictores quoslibet, & rebelles per Ecclesiasticas sententias, censuras, & etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis seruatis processibus sententias, censuras, & pœnas prædictas incidisse, & incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggrauando, excommunicando, interdicens, & interdictum Ecclesiasticum apponendo, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Non obstant. fe. re. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis auctoritate præsentium extra suam ciuitatem, & Diœcesim ad iudicium non trahatur, alijsque Apostolicis, nec non etiam in alijs vniuersalibus, prouincialibusque & Synodalibus Concilijs editis, & edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus, nec non etiam ciuitatis, Diœces. & Prouinciæ Mediolanen. ac quarumcunque aliarum ciuitatum, Diœces. & locorum, nec non etiam Ecclesiarum, monasteriorum, & ordinũ etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus decretis, & præscriptionibus etiam immemorabilibus, ac legibus etiã Pontificijs, Imperialibus, Regijs, Ducalibus, & municipalibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis etiam ciuitatibus, Diœcesibus, Prouinciæ, & locis, ac etiam Ecclesijs, Monasterijs, & ordinibus prædictis, illorumque Superioribus, Magistratibus, ciuibus, & incolis, ac Præsulibus, Capitulis, Abbatibus, conventibus, & superioribus, nec non Iudicibus Synodalibus, Conseruatoribus, Ordinarijs, delegatis, & Notarijs, cæterisque supradictis, & quibusuis alijs personis in genere, vel in specie sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatorijs derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis irritantibusque & alijs etiam vim contractus, & statuti etiam perpetui, atque legis inducibus decretis, ac etiam motu scientiæ, & potestatis plenitudine similibus, & etiam consistorialiter, ac alijs etiam pluries & iteratis vicibus in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innouatis, in posterumque etiam concedendis, confirmandis, approbandis, & innouandis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione alijs de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, & expressa, non autem per clausulas generales idem importan. mentio, seu quauis alia expressio ad hoc habenda, aut quauis alijs exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti foret, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes illis alijs in suo robore permanens, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, ac sufficienter derogatum esse, & fore decernimus, cæterisque contrarijs quibuscunque, Aut si Iudicibus Synodalibus, Conseruatoribus, Ordinarijs, &

delega-

delegatis, ac Notarijs, ceterisque supradictis, vel quibusvis alijs communiter, vel diuifim ab eadem fit sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris. Die 4 Iunii. M. D. LXXX. Pontificatus nostri anno nono.

Cæf. Glorierius.

BVLLA S. D. N. D. PII, DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ V.
Super residentia facienda in Parochialibus per obtinentes eas, ac
Canonicatus, aut dignitates, seu aliud
beneficium.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei
memoriam.

CVPIENTES pro nostri pastoralis officij munere Christi fidelium animarum saluti, quantum cum Deo possumus, salubriter consulere, & Parochialibus Ecclesijs ab earum Parochis, prout tenentur, in diuinis debite, & laudabiliter deseruiri, in hærendo etiam decretis sacri Concilij Trident. Motu proprio, & ex mera deliberatione certa que scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine hac nostra perpetuo valitura Constitutione omnes, & singulos Rectores Parochialium Ecclesiarum cuiuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, & præminentia fuerint, in quibuscunque regnis, prouincijs, ciuitatibus, diocesis, ac alijs Christiani orbis partibus consistentes, qui Parochialem Ecclesiã, ac Canonicatum, aut dignitatem, etiam post Pontificalem maiorem, seu principalem in quibusvis Parochialibus, aut metropolitanis vel cathedralibus, seu collegiatis Ecclesijs, seu aliud quodcunque beneficium Ecclesiasticum, etiam quarumcunque dispensationum à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, seu etiam à nobis hætenus quomodolibet impetratarum, ac literarum Apostolicarum desuper expeditarum titulo, quas omnes hac præfenti Constitutione aboleamus, & reuocamus, seu quocunque alio prætextu obtinent, cum prima, & præcipua debeat esse cura animarum eos ad residendum in Ecclesia Parochiali, & ibi in diuinis deseruendum, debitoque eorum officio fungendum omnino teneri, & obligatos esse, ac ad id per Episcopos, & alios locorum ordinarios, etiam tanquam Apostolicæ sedis delegatos, sub sententijs, & censuris Ecclesiasticis, ac pecuniarijs arbitrio eorum declarandis, ac etiã priuationis dictarum Parochialium, & aliorum quorumcunque beneficiorum poenit, quacunque appellatione remota, cogi, & compelli posse, & debere auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, præcipimus, & ordinamus. Eos tamen sic residentes in Ecclesijs Parochialibus omnes, & singulos fructus redditus, & proventus, etiam Canonicatus sui, vel dignitatis, seu alterius cuiuscunque beneficii, exceptis di taxat quotidianis distributionibus, & alijs, quæ ex iusta causa absentes percipere nõ solent, lucrari volumus. sicque per quoscunque Iudices, & commissarios, etiam causarum palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, interpretari, iudicari, & dif finiri debere. Necnon irritum, & inane quicquid secus super has à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentatum forsan est hætenus, vel in posterum contigerit attentari, decernimus, & declaramus. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis dispensationibus, literisque Apostolicis desuper confectis, necnon Apostolicis in prouincialibusque, & synodalibus Concilij æditis generalibus, vel specialibus constitutionibus, ordinationibus, & etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs

quoque